

67. zasadnutie Výboru pre daňové prognózy (24.3.2022)

Účastníci stretnutia:

MF SR	– Juraj Valachy, Michal Havlát, Ľuboš Jančík, Marcel Klimek
NBS	– Branislav Reľovský, Martin Nevický
Tatra banka	– Boris Fojtík
KRRZ	– Pavol Majher, Matúš Kubík, Lucia Šrámková, Matúš Senaj, Jana Valachyová
SLSP	– Mária Valachyová, Matej Horňák
Unicredit	– Ľubomír Koršňák
VUB	– Michal Lehuta
ČSOB	– Marek Gábriš
Infostat	– Branislav Pristač

Zasadnutia sa zúčastnili aj analytici Inštitútu finančnej politiky (ďalej IFP) a pozorovatelia Výboru.

67. zasadnutie Výboru pre daňové prognózy zahájil riaditeľ IFP Juraj Valachy.

Výbor začal Juraj Valachy vysvetlením dôvodu na zvolanie mimoriadneho výboru, čím sú najmä vojna na Ukrajine a vyššia inflácia. Prognózu daňovo-odvodových príjmov a nedaňových príjmov prezentoval Michal Havlát. Prognózu výdavkov prezentovala Veronika Horváthová.

ŠT Klimek sa pýtal, či Eustream má bázu predkontraktovanú dopredu a či teda nie je irelevantné, koľko plynu sa prevezie. IFP reagoval, že kontrakt nie je verejný, máme len informácie o množstve plynu, ktorý preteká cez Ukrajinu a aj cez Slovensko. V kontrakte by mala byť uvedená minimálna hodnota, ktorá aj keď nebude dosiahnutá, tak aj tak je nutné zaplatiť za prepravné kapacity. Preto nám ekonomicky neprípadá zmysluplné, že by Gazprom posielal nižší tranzit, ak nezohľadníme geopolitické vplyvy. Podľa Klimeka je zakontraktovaná báza, za ktorú sa má zaplatiť bez ohľadu na to, či sa plyn prevezie alebo nie. Overíme stav s MH/SPP ohľadne rámcových podmienok kontraktu.

KRRZ: Otázka k emisným kvótam. Podľa prezentácie je zrejmé, že IFP nemenil odhad na 2021. Otázka je, či to IFP konzultoval so Sekciou výkazníctva resp. ŠÚSRom. V rámci pracovnej skupiny k notifikácii bol spomínaný nižší aktuálny odhad ako to, čo je prezentované.

Reakcia IFP: Minulý rok výpočty pre rok 2020 podľa metodiky IFP korelovali so skutočnosťou. Tento rok to IFP zatiaľ nekonzultoval so ŠÚSR. Konzultácie prebehli s Ministerstvom životného prostredia, ale oni nie sú zodpovední za finálne dáta, ktoré vidíme v národnom účtovníctve. Overíme stav so ŠÚSRom.

Na záver prezentácie riaditeľ IFP otvoril diskusiu, požiadal o predbežnú reakciu na prognózu.

NBS:

- K číslam nemá zásadné otázky, len niekoľko minoritných.
- V prezentácii videl detailné dáta o Eustreame, ale nezaregistroval dáta a predpoklady o hospodárení jeho matky - SPP. Podstatné je definovanie vstupnej ceny plynu, ktorá je základom pre tržby SPP. Dôležité je aj s akými nákladmi bude SPP plyn nakupovať na vstupe. Ako IFP v tomto smere pristupoval k predikcii?
- K nedaňovým príjmom sa pýtali na prognózu emisných povoleniek. NBS má mierne vyššie príjmy na konci horizontu, ale ceny majú totožné s makrovýborom. Aké predpoklady použil IFP ohľadom odovzdaných povoleniek?
- Otázka k vysokému rastu výdavkov na dávku nemocenské a ošetrovné v roku 2024, čo zapríčiňuje tento vysoký rast nad rámec rastu makrobáz?

Reakcia IFP:

- IFP vysvetlil situáciu s SPP na samostatnom slide o výnosoch a nákladoch SPP. V minulosti bola silná korelácia medzi predajom zemného plynu a elektriny s cenou plynu. V roku 2020 bol výraznejší zlom, ktorý nebol dobre zachytený. IFP berie elasticitu z minulosti a očakávané ceny do budúcnosti. Potom korigujeme nárast na strane výnosov, ktorý by pravdepodobne nebol taký výrazný. Náklady sú z veľkej časti podobné výnosom. Nedokážeme však plne zhodnotiť, čo by znamenalo, keď vzrastie regulovaná cena alebo keď vzrastie počet subjektov, ktoré sú v rámci regulovanej ceny. Čakáme na informácie od SPP, ako oni vidia svoje hospodárenie. Za rok 2020 sa dostal SPP prvýkrát do zisku a je otázkou, ako to bude pokračovať ďalej pri súčasných cenách plynu. IFP má technický predpoklad ziskovosti okolo nuly. SPP má ambíciu dosiahnuť trhovú podiel 60 %, teraz majú 58 %. Ak si udržia podiel, nemali by sa prepadávať do veľkej straty. Na druhej strane, ak vysoká cena elektriny a hlavne plynu spôsobí veľký odlev zákazníkov, môže to spôsobiť prepád. Ceny vychádzajú z makroprognózy.
- Emisné povolenky – rozdiel mohli spôsobiť dva faktory. Prvým je možnosť nekonzistentnosti makrotabuľky, z ktorej vychádzala NBS a z ktorej IFP. Druhý faktor je množstvo. Dnes má EK stanovené množstvo aukcionovaných kvót pre Slovensko. IFP predpokladá, že bude sťahovanie kvót do rezerv. Po diskusii s MŽP uvažujeme s nižším objemom kvót do prognózy. IFP pošle členovi údaje týkajúce sa emisných povoleniek.
- PN a OČR – rozdiel vychádza najmä z odlišnej metodiky, nič iné nad rámec modelu nie je zapracované v prognóze. Metodika IFP má odhadnuté elasticity na základe všetkých minulých údajov, v ktorých vidno, že sa rast miezd a zamestnanosti pretavoval silnejšie do nárastu výdavkov na tieto dávky. NBS sa sústreďuje v modeli viac na vývoj posledných rokov, kde pretavenie rastu makrobázy bolo slabšie. Z toho vzniká pomalší rast pri prognóze NBS oproti prognóze IFP. Navyše je zatiaľ náročné očistiť vývoj o vplyv covidu a preodhadnúť elasticity, je potrebné počkať na „nepandemický“ rok a pozrieť sa na dianie v bežnom roku. Potom bude možné sa baviť o vyhodnotení plnenia modelu a prípadnej revízii.

Infostat:

- Prognózu vnímame podobne ako IFP, kde prevládajú negatívne predpoklad ako obmedzenie zahraničného obchodu, problémy v dodávateľských reťazcoch, v posledných dňoch nabierajúci na sile omikron. Uvidíme, čo to prinesie. Prognózu v nasledujúcich rokoch môže vylepšiť aktívne čerpanie z Plánu obnovy prípadne posilnený trh práce a odložená spotreba.
- Celkovo vníma prognózu predbežne ako **realistickú**.

ČSOB

- Vníma podobne riziká a dôvod uskutočnenia výboru.
- Predbežne sa mu prognóza javí ako **realistická**.
- Člen sa spýtal na vnímanie rizík ohľadom energií v tomto roku. Môže sa udiť všeličo, aj v súvislosti s tranzitom plynu. Sú informácie, že by ruská strana požadovala platby za plyn v rubľoch, čo by však znamenalo zmenu v dlhodobých kontraktach. Niektoré krajiny sa už vyjadrili proti tomu. A tým by sa mohol okamžite zastaviť tok plynu. Dá sa to všetko teraz detailne odhadnúť a zapracovať do prognózy alebo je to príliš špekulatívne?

Reakcia IFP:

- V makre nepredpokladáme pokles plynu. V daniach je obrovská neistota, a preto tam nemáme výrazné nárasty. Infraštruktúra môže byť kvôli vojne aj prerušená, ale baviť sa o strednodobom výhľade je komplikované. Momentálne to nevieme zapracovať do čísel.

Tatra banka:

- Riziká sú pomenované správne, vidí to podobne.
- Pretavili riziká aj do čísel a preto z ich pohľadu vyzerá prognóza IFP **optimistickejšie**.

Unicredit

- Prognózu hodnotí **realisticky**.

VÚB

- Mal otázku ohľadom hodnotenia prognózy, či sa hodnotí podľa schválenej makroprognózy.
- Prečo je taký malý pokles EDS pri DPPO, v minulosti boli väčšie poklesy a či cyklus nebude mať väčší vplyv?
- Prognózu hodnotí ako **realistickú**.

Reakcia IFP:

- Rok 2020 sa modeloval na základe krízy z roku 2009. Preto sa očakávali veľké prepady EDS, čo sa však nenaplnilo. Teraz tiež nemáme dáta k dispozícii ani za rok 2021, snažíme sa zachytiť rok 2022 aj po sektoroch, ktoré môžu byť aktuálnou situáciou ovplyvnené. Ale stále je to ako relatívne optimistický scenár. Zároveň platí, že EDS neklesla počas pandémie.

KRRZ:

- Nemá pripomienky ani doplňujúce otázky. Predbežne hodnotí príjmovú aj výdavkovú stranu ako **realistickú** pri daných makroekonomických predpokladoch.

ŠT Klimek sa na záver spýtal členov (zástupcov bánk), či majú nejaké doplňujúce vstupy a informácie od ich klientov, ktoré sa týkajú sektorov ropy, plynu a elektriny a sú dôležité, zaujímavé a relevantné pre prognózy. Túto otázku bude overovať IFP bilaterálne resp. pri príprave nasledujúcej prognózy.

Záver:

Na záver stretnutia vyzval riaditeľ IFP členov Výboru, aby poslali svoje prognózy do pondelka 28.3.2022 do konca pracovného dňa na nasledovné adresy: juraj.valachy@mfsr.sk, michal.havlat@mfsr.sk. Prognóza bude zverejnená pravdepodobne do 30.3.2022.

Zapísal: Jana Antalicová, dňa 24.3.2022